

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. De exacta Regularum etiam minimarum observantia. Thema. Qui in minimo fidelis est, & in majori fidelis erit. Lucæ 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO II.
IN REGULAM XV.

Suadet minimarum regularum exactam observantiam.

T H E M A.

Qui in minimo fidelis est, & in majori fidelis erit. Lucæ 16. 10.

Vel ex Regula.

Electis Spon-
tus in Canticis
cor suū à Spon-
sa amore occu-
patum ac vul-
neratum in uno
oculorum & in
uno crine colli
asseruit. Mira sanè conjunctio oculi
& capilli : quid in corpore humano
nobilius, quid præstantius oculo? Quid
ex adverso vilius & exilius capillo? Et
tamen in utroque amore se captum,
fasciatumque Sponsus prædicat: *Vul-*
nerasti cor meum; Soror mea Sponsus;
vulnerasti cor meum, in uno oculorum
meorum, & in uno crine colli tui. Cant.
4. 9. Cur nam verò istud? Manifesta-
re voluit, non tantum præcipua mem-
bra, sed etiam viliora: non tantum il-
lustriora & grandia opera; verum
etiam minima, rectâ intentione per-

acta, sibi placere. Hac de causa
S. Ignatius, dum in regula præsentè,
præscribit, *nihil perfectionis, in absoluta*
omnium constitutionum observatione,
præmittendum esse, non tantum nos
majora implere, verum & minima mi-
nimè negligere voluit: ac proinde,
ubi verio latina habet: *Nihil perfe-*
ctionis; sanctus Legislator in idiomate
Hispanico, quo Constitutiones ab eo
consignata sunt, scripsit: *No perder*
puncto de perfectione: adnitendum nobis
esse, ut nec unum punctum, apicemve
perfectionis, perdamus aut amitta-
mus.

Quemadmodum verò, ex sententia
Davidis, gemina sunt just, hominiſve
pii officia, *declinare scilicet à malo &*
facere bonum; sic hominis religiosi of-
ficia duo sunt: etiam minima quæ ve-
tita sunt, declinare; & minima, regulis
præscripta observare; minima enim
R r neglecta

neglecta multum detrimenti patiunt, minima exactè observata, plurimum emolumenti adferunt, quod exhortatione præseute explanabimus.

I. *Declina à malo.* Id est cave etiam minimum, quod regula sancta vetat. Duplicis autem generis reperire est defectus, excessivè contra regulam; alii accidunt citra peccatum, alii peccato obnoxii existunt. Violatur enim nonnunquam regula citra peccatum, quia Fundator ad peccatum transgressorem obstringere noluit; v. g. dum rumpitur silentium. Quamvis sapissimè peccatum vel ob contemptum regulæ, vel ratione votorum, vel alia de causa intercurrat.

1. Si regula violatur citra peccatum: est nihilominus ejusmodi transgressio, quædam imperfectio; est quædam à via perfectionis exorbitatio, & in cursu ac stadio perfectionis remora seu retardatio. Caput autem unice Deus, nos non stare; sed currere ad bravium & ad metam perfectionis; sic currere ut comprehendatis. 2. Corinth. 9. 24. Enixè optat nos ad perfectionem sublimem evolare: *Estote perfecti, sicut Pater vester celestis perfectus est.* Matth. 5. 48.

Deinde quædam ingratitude est, erga Divinam Bonitatem, quâ nos è sæculi Labyrintho ad perfectionis lenitiam, ducendo, ac media aded præclara, regularumque præscripta aded salutaria offerendo, maximo nos beneficio affecit; nos verò hujusmodi donum negligendo, nostramque ei sensualitatem, aut commoditatem,

propriamve voluntatem antepone-do, ingratos quodammodo Benefactori tanto nos exhibemus, nec illud Apostoli observamus: *Grati estis.* Ad Coloss. 3. 15.

Denique est negligentia quædam acinobedientia, quæ & Deo minima grata accidit: & ipsius S. Fundatori nostro displicet, cujus voluntas fuerit, etiam minima à regulis vitia declinare ut vel ex eo patet, quod Neapoli sub ejus Collegii initia designavit; Nicolaus Bobadilla unus è primis sociis, in Collegii illius gubernatione superintendentis nomine præfidebat; Andrea Oviedo Rector, quem postea Patriarcham Pontifex in Æthiopiâ misit. Inter eos autem non satis conveniebat, in ratione gubernandi; cum quidquid Andreas astringeret, Nicolaus relaxaret. *Putidum*, inquit Orlandinus historicus noster L. 12. n. 17. *Bobadilla videbatur, sanctitatem Societatis, exignis quibusdam legibus adhibere, censebatque domesticam disciplinam, præ tam ad munitissimarum legum normam, quam ad solida virtutis rationem, dirigendam.* Quasi verò solida virtus, quidquam quod gratum sit Deo, minimum puret; vel consistere, & absolutionem suam habere, sine his ornamentis & coloribus possit. Quid inde secutum est? Leviorum neglecta legum, veluti quibusdam fractis vinculis, sinere sensim disciplina domestica visa est ac dilabi. Quod ubi cognovit Ignatius, remedium adhibuit, curam minimorum atque observantiam, Jussit Oviedum suo munere, potâ libertate defungi nec se interpo-

honorem deprecantis minima fuerit : & viri optimi gloriam , mirandis operibus illustrare eidem Deo placuerit.

Nemo igitur dicat hæc legis nostræ transgressio modica est ; si silentium rupero , si absque licentia , rem modicam aliis tribuero , aut accepero : si alienum cubiculum ingressus fuero , si verbis charitatem læsero , si temporis exiguum intervallum inutiliter insumpsero , si officii mei partes negligentius explevero : minuta hæc sunt ; stillæ sunt , scintillæ sunt , res exiguæ sunt. Verùm nescisne , nautam , si parvam navis rimam non obturet , per stillas illapsas , tandem cum nave submergi ? Nescisne , quantum vel una scintilla non raro excitarit incendium ? Unas curiosus oculorum jactus , in quam criminum voraginem , Davidem præcipitavit ? Unde sapius horrendi Religiosorum exitus lapsus ? Unde ruina & casus ? à minimis , à stillis , ab exiguis regularum transgressionibus , ad graviores prolapsi sunt. Recte Abbas Theodoretus Cassianum Coll. 6. cap. ult. ait : *Lapsus quisquam , nequaquam subitaneâ ruinâ corruisse censendus est : quod apta declarat similitudine. Quemadmodum domus , nunquam subitaneò ad ruinam procumbit impulsu , sed per stillicidia neglecta , aut per vitium fundamenti. In pigritiis enim humiliabitur contignatio & in segnitie manus , stillabit domus. Eccli. 10.*

II.
Minima
in regulis

II. Deinde alterius generis minima sunt , quæ à regulis præscribuntur

observanda ; & his complectimur verbis : *Fac bonum* : id est ad arctissimè observa omnes leges Ordinis scriptas , Constitutiones , Regulas communes , & officii proprias : leges item non scriptas , sed à Superioribus viâ voce traditas , uti & consuetudines approbatas , modumque præscriptam hæc omnia probè exequendi. Hujusmodi actiones à regula mandata in oculis mundi , & imperitorum exigui non raro momenti esse judicantur , at in oculis Dei , ac virorum spiritualium magni ponderis & meriti esse censentur. Quare imitari nos oportet sedulos Aurifabros , qui exigui auri , argenteæ fragmenta , pulvisculosque abrasos , colligunt , atque ex iis probè collectis non levem tandem metalli pretiosi massam conflant.

Quin & colligere easdem actiones oportet , tanquam minutas , sed pretiosissimas margaritas , quibus animas nostras ornemus , gratumque Deo omnipotenti , domicilium exhibeamus. S. Paulinus Epist. 20. ad Amadum : *Non ideo , inquit , margarita tota est , quia exigua ; sed ideo magni pretii est , quia & in exigua mole , magnum pretium habet.* Status religiosus ut Auctor est Doctor Mellissius Homil. de margar. *Margarita est Evangelica , pro qua universa Deo dare debemus : Nec tantum status in se , sed ipsæ etiam virtutum functiones , S. Chrysostomi iudicio Homil. 14. in 1. Tim. sunt margaritæ : igitur magni faciendæ. licet vulgi opinione erronea æstimetur exigua.*

exigua. Veritati enim consentaneum est, quod scribit S. Basilius Constat. Monast. c. 24. *Nihil est minimum, quod Dei causa fiat, sed grande & spirituale, & ejusmodi, quod cœlum nobis, & premia cœlestia conciliet.*

Causa autem, cur Divina Liberalitas minimas actiones, ex obedientia & præscripto regula præstitas tantis donis remuneret, sunt variz.

1. Est fidelitas, mirè Deo grata, quam servi fideles erga Deum ac Dominum suum demonstrant: hæc enim fidelitas in minimis, gratitudine condita, Divinam Bonitatem excitat ad conferenda beneficia majora: *Euge serve bone & fidelis, quia in paucis fuisi fidelis, super multa te constituam.* Matth. 25. quemadmodum & Principes mundi hujus, thesauris suis præfectos, si fideles reperiant in minimis, maximas eis gazas credunt, prudenter enim etiam in maximis fidelitatem a matros arbitrantur.

2. Causa altera fervor est talium regulæ observatorum; qui illos ad minima curanda inducit: moraliter enim, haud possibile est, nonneminem, minima, maguâ diligentia curare omnia, quin magno spiritus fervore bulliat: quot enim hisce in rebus difficultates superandæ, quot abnegationes obeundæ, quot respectus humani conculcandi veniunt? qua tepiditate languens nunquam superarit. Ejusmodi fervor eluxit in B. Aloysio, B. Stanislaio, Joanne Bergmanno & aliis, qui minima quaque studio diligentissimo curabant. Temporis ra-

tionem exactissimam gerebant: actiones tempore præfixo obibant, nec in aliud tempus differebant: omnes Ordinis cæremonias ac ritus accuratissimè servabant. Ad primum campanæ sonum, ab eo, à quo tunc cessandum erat, desistebant; atque id, ad quod accerfebantur, auspicari incipiebant. Eâ diligentia, fervore & affectu Fratibus ad mensam ministrabant, quemadmodum Christo Domino in carne apparenti, ministraturi fuissent? Eâ propensione, promptitudine, & alacritate, absque omni excusatione, exequiebantur, à minimo Superiore imperata, quemadmodum ea, quæ ab ipsomet Præposito Generali, aut Provinciali præsentate, rogata injunctive fuissent. Eâ benevolentia, ac sedulitate, rogati operam suam navabant Fratri minimo, à quo nihil sperabant, quâ Superiori maximo, petenti, eam præstitissent. Eâ accuratone servabant omnia extra domum in itinere, quâ domesticos intra Parietes in oculis Præsidum ea obivissent. Denique regulas omnes pro parvis habitas à tepidis, eâ semper accuratone servabant, ac si universa in iis perfectio ac sanctimonia sita fuisset. Nec ullis respectibus humanis ad earum violationem sese induci sinebant: Unde illud piissimi Bergmanni acroama: *Disrumpar potius, quam ullam Ordinis mei regulam deliberatè transgrediar.*

3. Causa est conservatio Ordinis Religiosi: minimarum enim legum observatio, Religionem in flore &

Rr 3 vigore

vigore conservat, minimarum ex ad-
verso regularum neglectus discipli-
nam laxat, ac Religionem pedeten-
tim, destruit ac pellundat. Docuit
id Deus S. Mariam Magdalenam de
Pazzis p. 4. vitæ c. 14. in quadam re-
velatione: Inter quinque res, pro
quovis ordine in primævo statu con-
servando, petendas, hanc quoque
perpetuò flagitandam esse: *Ut omnes
Religiosi perfecte cognoscant quanti sit
momenti, observare rem quamlibet mi-
nimam Regulae suae sanctæ.*

Quæ cum ita sint, Dilectissimi, regu-
las quantumvis parvas, omni studio
exequi allaboremus; minima, quæ
iis vetantur, etsi peccato obnoxia
non sint, vitemus, tanquam imper-
fectiones, ingratitude, negligentias,
& inobedientias nocivas: si verò
cum peccato sint conjuncta; tan-
quam offensas Deo displicentes, in-
gratas, odio habitas, & pœnis ac
supplicii dignas, omni studio decli-
nemus. Ea verò minima, quæ à regu-
lis præstantia injunguntur, omni dili-

gentiâ & accurate obeamus: ut
meritorum multorum margaritas pec-
tore colligamus, Deo fidelitatem nos-
tram probemus, fervorem demon-
stremus, ordinem nostrum in flore
vigore pristino custodiamus. In om-
ni perfectionis genere excellamus.
*Nemo se ipse fallat, inquit S. Fran-
ciscus Xaverius, non potest quisquam
in rebus magnis excellere, qui non prius
excellat in parvis. Et infra. Qui parva
oneri ferendo non sit, multo magis
magnum est laturus. Et Christus Do-
minus S. Brigittæ affirmavit L. 5.
Revel. interrog. 13. Qui non bene a-
titur minimis, justum est, ut maxime
non gloriatur. Hoc demum est, quod
initio asserabamus in themate: Qui
in minimo fidelis est, & in majori fi-
delis erit. Luca c. 16. Et è contrario,
qui in minimo fidelis non erit,
utique nec erit in ma-
jori.*

REGULA